УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

БЕОГРАД

Београд, 12. новембар 2014.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТКИЊЕ И МЕНТОРКЕ ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

На основу члана 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду и члана 128 Закона о високом образовању, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 1. октобра 2014. године донело је одлуку којом је комисија за оцену подобности докторандкиње СНЕЖАНЕ ДЕТАР ЈЕВЂОВИЋ и теме докторске дисертације под називом

“УТИЦАЈ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА НА ПИСАНУ ПРОДУКЦИЈУ НА ИТАЛИЈАНСКОМ КОД СРБОФОНИХ УЧЕНИКА".

1. др Јулијана Вучо, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду
2. др Јелена Филиповић, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду
3. др Данијела Ђоровић, доцент Филозофског факултета Универзитета у Београду

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊЕ

Кандидаткиња Снежана Детар Јевђовић рођена је у Београду 2.12.1977. године.

Образовање и усавршавање:
Дипломирала је 2002. године на Катедри за италијански језик и књижевност на Филолошком факултету у Београду.
Одбранила је магистарски рад 2009. године "Личност Уга Фоскола у књижевности италијанског романтизма", на Катедри за италијанистику Филолошког факултета Универзитета у Београду..
Године 2010. уписала се на докторске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду.
2004. стипендиста Италијанске владе и Министарства просвете и спорта, истраживања и рад на магистарској тези при Универзитету "La Sapienza" у Риму. Те исте године положила је стручни испит за професора италијанског језика са општом оценом одличан. 2010. стекла је међународни сертификат из области наставе италијанског језика за странце (CEDILS) Универзитета Ca' Foscari из Венеције.

Наставна активност:
Од 2002. предаје италијански језик у Основној школи ,, Петар Петровић Његош" у Београду.
2010. уписала је докторске академске студије на Филолошком факултету у Београду, модул језик.

Стручна активност:
Рецензент серије уџбеника италијанског језика за основну школу (Серија дидактичког комплета Insieme 1, 2, 3. као и Amici 1,2,3,4) као и Граматике италијанског језика за основну школу.
Члан предметне комисије за стране језике Министарства просвете и спорта Републике Србије током реформе образовања 2002-2003.
Од 2003. учесник стручних семинара при Италијанском културном центру и Министарству просвете и спорта.
Члан радне групе у оквиру припреме предметних исхода за наставни предмет Страни језик у оквиру пројекта ИПА011 Завода за унапређење образовања и васпитања, 2013-2014.
Ментор кандидата/ професора за полагање испита за лиценцу, од 2006.
Ментор студената и спољни сарадник на основним и мастер студијама Филолошког факултета за предмет Стратегије и технике наставе италијанског језика од 2008. као и за предмет Методичка пракса од 2011.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊЕ

1. Уџбенички комплет Amici 4: италијански језик за 8. разред основне школе, приказ у: *Методички видици*, Филозофски факултет, Нови Сад, 2014 (прихваћен за штампу у бр. 5).
2. Дух Микеланђела у здању Palazzo Italia, ур. Слободан Д. Јовановић, приказ у: Часопис за језик, књижевност и културолошке студије *Речи*, Факултет за стране језике, Београд, 2010, год. II, бр.3, стр. 201- 206.
3. Корто Малтезе у Београду, ур. Слободан Д. Јовановић, приказ у: Часопис за језик, књижевност и културолошке студије *Речи*, Факултет за стране језике, Београд, 2009, год. I, бр.2, стр. 247- 253.

4. Личност Уга Фоскола у књижевности италијанског романтизма, ур. Слободан Д. Јовановић, у: Часопис за језик, књижевност и културолошке студије *Речи*, Факултет за стране језике, Београд, 2009, год. I, бр.2, стр. 43- 68.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТКИЊА ПОДОБНА ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат СНЕЖАНА ДЕТАР ЈЕВЂОВИЋ испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА:

За ментора је предложена др ЈУЛИЈАНА ВУЧО, редовни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за италијански језик и књижевност.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

2008. Rano učenje stranih jezika, leksički problemi, *Primenjena lingvistika*, Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije, Beograd-Novi Sad, str. 277 -286
2009. Autocorrezioni di parlanti serbi che scrivono in italiano. Elisa Corino, Carla Marello (a cura di), *VALICO. Studi di linguistica e didattica*, Perugia, Guerra Edizioni, pp. 137-150.
2009. *Kako se učio jezik. Pogled u istoriju glotodidaktike: od prapočetaka do Drugog svetskog rata*, Filološki fakultet.
2010. Akademska kompetencija, jezik obrazovanja – srpski i italijanski, *Srpski jezik u upotrebi*, ur: M. Kovačević, Filološko - umetnički fakultet, Kragujevac, 427 – 237.
2013. Serbian roadmap toward European plurilingualism, Actualizaciones en Cominicaciòn Social, Volumen I, *Ediciones Centro de Linguistica Aplicada*, Santiago de Cuba, str. 157 – 160, са Јеленом Филиповић
2013. Small area languages in global academic settings, *Actualizaciones en Cominicaciòn Social*, Volumen I, Ediciones Centro de Linguistica Aplicada, Santiago de Cuba, str. 136 – 139, са Јеленом Филиповић
2013. O nekim izdanjima za divulgaciju italijanskog jezika u Crnoj Gori u periodu 1941 – 1943, *Jezici i kulture u vremenu i prostoru I*, Tematski zbornik, ur. Snežana Gudurić, Novi Sad, str. 363 – 370
2013. Language policy and planing in Serbia: language managementand language leadership (Jezička politika u Srbiji: menadžment jezika i liderstvo u jeziku), *Anali Filološkog fakulteta*, knjiga XXIV, 2012, sveska II, Filološki fakultet, Beograd, str. 9 – 32, са Јеленом Филиповић,
2013. Ефикасност CLIL-а у академској настави језика, књижевности и културе (студија случаја), *Српски језик* XVIII,Београд 2013, Друштво за српски језик, стр. 357 – 378, са Јеленом Филиповић и Љиљаном Марковић,
2013. Неки аспекти развијања вештина вишејезичности и вишекултурно општења ученика *Културе у дијалогу*, Филолошки факултет, Београд, , са Катарином Завишин
2014. Dalle raccomandazioni alla realtà: plurilinguismo e pluriculturalismo a scuola?, *Atti SLI*, 99 – 110, Bulzoni, Roma. са Катарином Завишин.

Комисија сматра да ПРОФ. ДР ЈУЛИЈАНА ВУЧО испуњава све услове за менторку ове докторске дисертације за област:

МЕТОДИКА НАСТАВЕ ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА, УСВАЈАЊЕ СТРАНОГ ЈЕЗИКА

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

Комисија закључује да је радни назив тезе “ УТИЦАЈ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА НА ПИСАНУ ПРОДУКЦИЈУ НА ИТАЛИЈАНСКОМ КОД СРБОФОНИХ УЧЕНИКА " прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

Опис теме:

Мултилингвизам и језичка разноликост неизоставно чине део свеколике јавне сфере у Европи што доводи до све већег придавања значаја учењу страних језика и у оквиру Европске Уније (Blommaert, 2006: 238-254; Comission of the European Union: Promoting Language Learning and Linguistic Diversity –Consultation, 2002: 9-23; Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assesment 2001: 1-8; Beacco and Byram, 2003: 14-40; Paulston, 2003: 472-483). Сличне тенденције су присутне свуда у свету. У том контексту се јавља једно ново поље примењене лингвистике (DeAngelis, 2007: 167) које тежиште интересовања помера са студија о учењу/усвајању првог страног језика на студије о учењу/усвајању другог страног језика. Истраживања која се тичу учења другог страног језика се добрим делом ослањају на она спроведена у оквиру теорија о учењу првог страног језика. Самим тим ово релативно младо поље истраживања поставља много више питања него што даје одговора управо због комплексности саме своје природе. Циљ овог рада је проналажење одговора на нека од тих питања која укључују низ процеса који се одвијају приликом учења другог страног језика.

Процес учења првог страног језика и процес учења другог страног језика поседују неке заједничке карактеристике, али нису идентични (Klein, 1995: 419-465; Flynn, 2009: 71-89). Фактори који утичу на учење другог страног језика су комплекснији захваљујући специфичном контексту учења, редоследу учења, уоченој блискости језика и социокултурном статусу језика који учествују у процесу учења (Cenoz, 2001: 9-20; Tremblay, 2006: 109-119; Foote, 2009: 89-114). Самим тим процес учења другог страног језика се не одликује само квантитативним већ и квалитативним језичким разликама у поређењу са процесом учења првог страног језика (Safont Jorda, 2005: 84–104). У намери да да допринос овој тематици, кандидаткиња намерава истражи како познавање већ једног страног језика (енглеског као првог страног језика) утиче на учење новог страног језика (италијанског као другог страног језика) у контексту формалног образовања у Србији.

Једна од специфичности процеса учења првог страног језика је језички трансфер. Последица је утицаја који настају као резултат сличности или разлика између циљног језика и било ког другог језика које је ученик претходно учио (Aronin and Toubkin, 2002: 267–278; Dechert and Raupach, 1989: 173-193; Murphy, 2003: 1-21; Selinker, 1983: 33-68). Међутим, док у случају учења првог страног језика језички трансфер потиче из матерњег језика, у процесу учења другог страног језика ситуација је донекле другачија. Том приликом јавља се међујезички трансфер као последица утицаја не само матерњег већ било ког другог језика на циљни језик тј. у овом случају првог страног језика (Cenoz and Hufeisen and Jessner, 2001: 42-43). Полазећи од овако дефинисаног појма међујезичког трансфера De Angelis and Selinker 2001. истичу вишесмерност овог процеса као утицај само једног изворног језика или пак комбинацију више језика на дати циљни језик и обрнуто.

Међутим, иако међујезички трансфер подразумева вишесмерни утицај за потребе рада кандидаткиња ће се ограничити само на утицај енглеског као првог страног језика на продукцију италијанског као другог страног језика.

Једна од кључних тема која привлачи пажњу у истраживањима утицаја првог страног језика на други јесу различити фактори који до тог утицаја доводе. Многе студије које се баве феноменом међујезичког утицаја (Ahukanna, 1981; Bouvy, 2000; Cenoz, 2001, 2003b;

Cenoz and Valencia, 1994; Chandrasekhar, 1978; Charkova, 2004; Clyne, 1997; Clyne and Cassia, 1999; De Angelis, 1999, 2005a, 2005b, 2005c; De Angelis and Selinker, 2001; Dewaele, 1998; Ecke, 2001, 2003; Fouser, 2001; Möhle, 1989; Ringbom, 1987, 2001, 2003; Vildomec, 1963; Voorwinde, 1981; Williams and Hammarberg, 1998) истичу блискост језика, ниво знања, количину изложености, употребу језика тј. учесталост коришћења, редослед усвајања, статус језика, контекст као најраспрострањеније факторе интерференције. Иако неки аутори истичу предоминантност једног фактора у односу на други (нпр. блискост језика у радовима Cenoz, 2001; Ringbom, 2001; ниво знања код De Angelis and Selinker, 2001; Hammarberg, 2001; употреба језика у истраживањима Hammarberg, 2001; Mägiste, 1986) мало је оних који посматрају ове варијабле у спрези те стога и број оваквих истраживања у области учења другог страног језика није велики. Међујезички утицај је сложени конструкт и није последица утицаја само једног фактора (De Angelis, 2007: 22; Murphy, 2003: 1-21) те сматрамо да потробније испитивање међусобног дејства више фактора може увелико допринети даљем расветљавању овог сложеног процеса.

Кандидаткиња ће у студију укључити већи број могућих варијабли будући да није могуће узети у обзир све факторе који потенцијално утичу на међујезички трансфер.

Фактори које ће кандидаткиња истраживати су:

1. ниво знања енглеског и италијанског језика,
2. количина изложености енглеском и италијанском језику,
3. употреба италијанског и енглеског језика,
4. контекст у коме се уче енглески и италијански језик.

Будући да сви наведени фактори у мањој или већој мери утичу на појаву међујезичког утицаја у процесу учења другог страног језика добијени резултати ће показати који су фактори најрелевантнији у контексту основношколског образовања у Србији код ученика на узрасту од 11 до 15 година.

Пратећи модел наведених студија свакако треба истаћи да су оне не само пружиле научно утемељену основу за објашњење и расветљавање истакнутих варијабли у области истраживања процеса учења другог страног језика већ су увеле и важну новину која се тиче сагледавања самог ученика и његовог претходног језичког искуства. Истраживање које су обавили De Angelis и Selinker (2001: 42-58) показало је да изучавање процеса учења другог страног језика није само проширена верзија истраживања процеса учења првог страног језика будући да ученика не посматра само као монолингвалну индивидуу која учи још један страни језик већ управо као ученика са јединственом и специфичном језичком конфигурацијом. Такав ученик поседује читав низ знања и компетенција, стратегија и познавање одређених техника и активности које је већ примењивао док је учио први страни језик, као и свест о структури језика уопште, тзв. металингвистичко знање, које дефинишу његову мултилингвалну компетенцију (Cook, 1992: 557–592).

У складу са овом тврдњом, исто истраживање (De Angelis and Selinker, 2001: 42-58) показује да ученици првог, другог или било којег следећег страног језика често мешају компоненте расположивих језичких система што у многоме дефинише природу и одлике међујезика који се том приликом јавља. С обзиром да језичке конструкције међујезика могу потенцијално да укажу на степен и врсту утицаја енглеског као првог страног у продукцији италијанског као другог страног језика у нашу анализу биће укључени сви они облици у оквиру морфологије и лексике који представљају предмет трансфера из једног језика у други будући да је ту међујезички утицај најевидентнији. Из тог разлога кандидаткиња ће на основу анализе лексичких и морфолошких грешака коју ученици италијанског као другог страног језика чине у току писане продукције настојати да издвоји појаве карактеристичне за њихов међујезик: замена језика, позајмљенице из енглеског језика, италијанизација неке енглеске речи- морфолошка или фонетска адаптација енглеске речи, сложенице, калкови,

семантичка проширења речи као и њихову свесну или несвесну примену у писменој продукцији у сврху обављања успешне комуникације (Cenoz and Hufeisen and Jessner, 2001: 59-68; Leung, 2009: 1-29).

Сматрамо да ће подробније испитивање ових језичких појава на пољу лексике и морфологије имати за циљ да утврди да ли исти принципи међујезичког утицаја важе на овом узрасту и у овом контексту чиме би се добиле директне импликације за наставу страних језика. С тим у вези, у наставним плановима би се могле наћи смернице које би ишле у правцу увећања позитивног ефекта међујезичког трансфера и смањења потенцијалног негативног трансфера усмеравајући пажњу на сличности и разлике језичких система италијанског и енглеског језика.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

Библиографија прелиминарних истраживања:

1. Aronin, L. and Hufeisen, B. (2009).The Exploration of Multilingualism.Development of research on L3, multilingualism and multiple language acquisition.Amsterdam: John Benjamins 167 pp.
2. Aronin, L. and Toubkin, L. (2002) Language interference and language learning techniques transfer in L2 and L3 immersion programmes. International Journal of Bilingual Education and Bilingualism 5: 5, 267–278.
3. Angelovka T. and Hahn A. (2012). Written L3 (English): Transfer Phenomena of L2 (German) Lexical and Syntactic Properties. In Cross-linguistic influences in Multilingual Language Acquisition, pp. 23-40.
4. Bardel, C. and Falk, Y. (2007). The role of the second language in third language acquisition: The case of Germanic syntax. Second Language Research, 23, 459– 484.
5. Bayona, P. (2007) Crosslinguistic influence in the acquisition of Spanish as a third language. PhD thesis, The University of Western Ontario, London, Ontario.
6. Beacco J.C, Byram M.(2003) Guide for the Development of Language Education Policies in Europe: From Linguistic Diversity to Plurilingual Education. Strasbourg: Council of Europe Publishing (pp.14-40) .
7. Blommaert, J. (2006) Language policy and national identity, u: Ricento, T. (ur), An Introductionto Language Policy. Theory and Method, Malden, USA, Blackwell Publishing, str. 238-254.
8. Bono, M. (2011). Crosslinguistic interaction and metalinguistic awareness in third language acquisition. In G. De Angelis & J-M. Dewaele (Eds.), New Trends in Crosslinguistic Influence and Multilingualism Research (pp. 25-52). Bristol: Multilingual Matters.
9. Bouvy, C. (2000) Towards the construction of a theory of cross-linguistic transfer. In J. Cenoz and U. Jessner (eds) English in Europe: The Acquisition of a Third language. Clevedon: Multilingual Matters. 143–156.
10. Cenoz, J. (2003b) The role of typology in the organization of the multilingual lexicon. In J. Cenoz, B. Hufeisen and U. Jessner (eds) The Multilingual Lexicon. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers. 103–116.
11. Cenoz, J., Hufeisen, B. and Jessner, U. (eds) (2000) English in Europe: The Acquisition of a Third Language. Clevedon: Multilingual Matters.
12. Cenoz, J., Hufeisen, B. and Jessner, U. (eds). 2001. Looking Beyond Second Language Acquisition:Studies in Tri and Multilingualism. T・ingen: Stauffenburg.
13. Cenoz, J. (2001). The effect of linguistic difference, L2 status and age on crosslinguisticinfluence in third language acquisition. In JasoneCenoz, BrittaHufeisen and Ulrike

Jessner(eds.), Cross-linguistic influence in third languageacquisition: Psycholinguistic perspectives, 9-20. Clevedon: Multilingual Matters.
14. Cenoz, J., Hufeisen, B. and Jessner, U. (eds) (2001) Third language acquisition in the school context. International Journal of Bilingual Education and Bilingualism (special issue).
15. Cenoz, J., Hufeisen, B. &Jessner, U. [Eds.](2001). Crosslinguistic Influence in Third Language Acquisition: Psycholinguistic Perspectives. Clevedon: Multilingual Matters.
16. Cenoz, J., Hufeisen, B. and Jessner, U. (eds). 2003. The Multilingual Lexicon. Dordrecht: Kluwer Academic. Cenoz, J., Hufeis.
17. Comission of the European Union (2002) Promoting Language Learning and Linguistic Diversity–Consultation. Brussels: European Union http//:ec.europa.eu.
18. Cook, V. (1992) Evidence for multicompetence. Language Learning 42: 4, 557–592.
19. Cook, V. (1995). Multi-competence and the learning of many languages. In M. Bensoussan, I. Kreindler, and E. Aogáin (Eds.), Multilingualism and language learning: 8, 2. Language,Cultureand Curriculum (pp. 93-98). Clevedon, UK: Multilingual Matters.
20. Council of Europe (2001) Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Cambridge: Cambridge University Press (pp. 1-8).
21. De Angelis, Gessica and Larry Selinker.(2001). Interlanguage transfer and competing linguistic systems in the multilingual mind. In Cenoz, Jasone, B. HufeisenandUlrikeJessner (eds.), Cross-linguistic influence in third language acquisition:Psycholinguistic perspectives, 42-58. Clevedon: Multilingual Matters.
22. De Angelis, G. (2005a) Interlanguage transfer of function words. Language Learning 55: 3, 379–414.
23. De Angelis, G. (2005b) Multilingualism and non-native lexical transfer: an identification problem. International Journal of Multilingualism 2: 1, 1–25.
24. De Angelis, G. (2007). Third or Additional Language Acquisition. Clevedon: Multilingual Matters.
25. De Angelis, G. and Dewaele, J. M. (2011).New Trends in Crosslinguistic Influence and Multilingualism Research.Bristol: Multilingual Matters
26. De Bot, K. (2004) The multilingual lexicon: Modelling selection and control. International Journal of Multilingualism 1 (1), 17–32.
27. Dechert, Hans and Manfred Raupach (eds.). (1989). Transfer in language production.Norwood, NJ: Ablex.
28. Dewaele, J. (1998). Lexical Inventions: French Interlanguage as L2 versus L3. Applied Linguistics, 19 (4), 471-490.
29. Falk, Y. and Bardel, C. (2010). The study of the role of the background languages in third languageacquisition.The state of the art. In: IRAL - International Review of Applied Linguistics in Language Teaching 48 (2–3): 185–219.
30. Festman, J. (2004) Lexical Production as Evidence for Activation and Control Processes in Trilingual Lexical Retrieval. Unpublished Ph.D. thesis, Bar-Ilan University.
31. Flynn, S. (2009). UG and L3 acquisition: New insights and more questions. In Y-k. I. Leung (Ed.), Third Language Acquisition and Universal Grammar (pp. 71-89). Bristol: Multilingual Matters.
32. Foote, R. (2009). Transfer and L3 acquisition: The role of typology. In Y-k. I. Leung (Ed.), Third Language Acquisition and Universal Grammar (pp. 89-114). Bristol: Multilingual Matters.
33. Franceschini, R. (2009). The genesis and development of multilingualism.Perspectives for future research. In L. Arorin& B. Hufeisen (Eds), The Exploration of Multilingualism, (pp. 27-61). Amsterdam: John Benjamins.
34. García Mayo, M.P. (2012).Cognitive approaches to L3 acquisition. International Journal of English Studies volume:12(1) 1-20. 2012.

35. García Mayo, M.P. & Rothman, J. (2012). L3 morphosyntax in the generative tradition: From the initial state and beyond. In J. Cabrelli Amaro, S. Flynn, and J. Rothman (Eds.), Third Language Acquisition in Adulthood. Amsterdam: John Benjamins (in press).
36. Gibbons, E. E. (2009). The Effects of Second Language Experience on Typologically Similar and Dissimilar Third Languages.Brigham Young University. Department of Language Studies.
37. Gibson, M. and Hufeisen, B. (2003) Investigating the role of prior foreign language knowledge: translating from an unknown language into a known foreign language. In J. Cenoz, B. Hufeisen and U. Jessner (eds) The Multilingual Lexicon. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers. 87–102.
38. Gibson, M., Hufeisen, B. and Libben, G. (2001) Learners of German as an L3 and their production of German prepositional verbs. In J. Cenoz, B. Hufeisen and U. Jessner (eds) Cross-linguistic Influence in Third Language Acquisition: Psycholinguistic perspectives. Clevedon: Multilingual Matters. 138–148.
39. González Alonso, J. (2012). Assessing multilingual lexical incorporation hypotheses through a primed picture-naming task. Linguistic Approaches to Bilingualism 2: 91-107.
40. Gupton, H. (1999) An analysis of orally produced lexical errors of third language learners. Unpublished Master's Thesis.Departamento de Lenguas, UniversidaddelasAméricas - Puebla.
41. Gut, U. (2010). Cross-linguistic influence in L3 phonological acquisition. International Journal of Multilingualism, 7, 19-38.
42. Hammarberg, B. (2001) Roles of L1 and L2 in L3 production and acquisition. In J. Cenoz, B. Hufeisen and U. Jessner (eds) Cross-linguistic Influence in Third Language Acquisition: Psycholinguistic Perspectives. Clevedon: Multilingual Matters. 21–41.
43.Hammerberg, B. (Ed.). (2009). Processes in Third Language Acquisition.Edinburgh: EdinburghUniversity Press.
44. Herdina, P. and Jessner, U. (2000) The dynamics of third language acquisition. In J. Cenoz and U. Jessner (eds) English in Europe. The Acquisition of a Third Language.Clevedon: Multilingual Matters. 84–98.
45. Hinger, B., and Spöttl, C. (2001). A multilingual approach to vocabulary acquisition.Papers Presented atthe Second International Conference on Third Language Acquisition. Leeuwarden, 13-15 September2001 (CD-Rom).
46. Jaensch, C. (2008).L3 Acquisition of Articles in German by Native Japanese Speakers.In R. Slabakova; J. Rothman; P. Kempchinsky and E. Gavruseva (Eds.), Proceedings of Generative Approaches to Second Language Acquisition 2007, Somerville, Mass.: Cascadilla Press, 81-89.
47. Jessner, U. (2005) Multilingualmetalanguage, or the way multilinguals talk about their languages. Language Awareness 14: 1, 56–68.
48. Jessner, U. (2006). Linguistic Awareness in Multilinguals: English as a Third Language.Edinburgh: EdinburghUniversity Press.
49. Klein, E. C. (1995). Second versus third language acquisition: Is there a difference? Language Learning 45.419-465.
50. Langegger-Noakes, U. (2010). Third Language Acquisition: The Stage of L3 Learning as aFactor in Cross Linguistic Influence. Bangor University (Luinguistics and English Language).
51. Langegger-Noakes, U. (2011).German As a Third Language. Lambert Academic Publishing.
52. Letica, S. i Mardešić, S. (2007) Cross-Linguistic Transfer in L2 and L3 Oral Production. U: Horvath, J. i Nikolov, M. (ur.) Empirical Studies in English Applied Linguistics. Pécs: Lingua Franca Csoport. 307-318.
53. Leung, Y-k.I. (2006a) Full transfer vs. partial transfer in L2 and L3 acquisition. In R. Slabakova, S. Montrul and P. Prévost (eds) Inquiries in Language Development: Studies in Honor of Lydia White (pp. 157–187). Amsterdam: John Benjamins.
54. Leung, Y-k.I. (2006b) Verb morphology in L2A vs. L3A: The representation of regular and irregular past participles in English–Spanish and Chinese– English–Spanish interlanguages. In S.

Foster-Cohen, M. MedvedKrajnovic and J. MihaljevicDjigunovic (eds) EUROSLA Yearbook 6 (pp. 27–56).Amsterdam: John Benjamins.
55. Leung, Y-k.I. (2007b) Second language (L2) English and third language (L3) French article acquisition by native speakers of Cantonese. International Journal of Multilingualism 4 (2), 117–149.
56. Leung, Y-k.I. (2008) The verbal functional domain in L2A and L3A: Tense and agreement in Cantonese–English–French interlanguage. In J.M. Liceras, H. Zobl and H. Goodluck (eds) The Role of Formal Features in Second Language Acquisition (pp. 385–409). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum
57. Leung Yan-kit Ingrid. 2009. Third Language Acquisition and Universal Grammar. Bristol • Buffalo • Toronto: MULTILINGUAL MATTERS
58. Lindqvist, C. (2009). The use of the L1 and the L2 in L3 French: Examining cross-linguistic lexemes in multilingual learners' oral production. International Journal of Multilingualism, 6, 281-297.
59. Louriz, N. (2004).Acquisition of L3 Phonology: A Case Study. University of Essex.
60. Llama, R., Cardoso, W., and Collins, L. (2008).The roles of typology and L2 status in the acquisition of L3 phonology: The influence of previously learnt languages on L3 speech production.In B. Baptista and M. A. Watkins (eds.), Proceedings of the Symposium on the Acquisition of Second Language Speech (New Sounds). Florianópolis, Brazil: Federal University of Santa Catarina.313-323.
61. Llama, R., Cardoso, W., and Collins, L. (2010). The influence of language distance and language status on the acquisition of L3 phonology.International Journal of Multilingualism, 7, 39-58.
62. Martínez Adrián, M. (2010). On L2 English transfer effects in L3 syntax. Vigo International Applied Linguistics, 7, 75-98.
63. Molnar, T. (2010) Cognate Recognition and L3 Vocabulary Acquisition. InActaUniversitatisSapientiae, Philologica, 2, 2 (2010) 337-349.
64. Murphy, S. (2003) Second Language Transfer During Third Language Acquisition. Teachers College, Columbia University.Working Papers in TESOL and Applied Linguistics.
65. Odlin, T. (2003). Cross-linguistic influence.In C. Doughty & M. Long (Eds.), Handbook on second language acquisition (pp. 436-486).Oxford: Blackwell.
66. Odlin, T. (2011) Reconciling Group Tendencies and Individual Variation in the Acquisition of L2 and L3. Seventh International Conference on Third Language Acquisition andMultilingualism, 8.
67. Ó Laoire, M., and Singleton, D. (2009). The role of prior knowledge in L3 learning and use: Further evidence of psychotypological dimensions. In L. Aronin & B. Hufeisen (Eds.), The Exploration of Multilingualism (pp. 63-77). Amsterdam: John Benjamins.
68. Paulston, C.B. (2003) Language policies and language rights. U: C. B.Paulston and G.R.Tucker (eds) Sociolinguistics. The Essential Readings, pp.472-483.Oxford,UK: Blackwell Publishing.
69. Pavlenko, A., and Jarvis, S. (2001). Conceptual transfer: New perspectives on the study of crosslinguisticinfluence. In E. Németh (Ed.), Cognition in language use: Selected papers fromthe 7th International Pragmatics Conference, Volume 1 (pp. 288-301). Antwerp, NL:International Pragmatics Association.
70. Rah, A. (2010). Transfer in L3 sentence processing: Evidence from relative clause attachment ambiguities. International Journal of Multilingualism 7, 147-161.
71. Ranong,Sirirat Na(2009). Investigating Lexical and Syntactic Transfer in L3 Acquisition: The Case of L1 Thai-L2 English-L3 Chinese. University of Essex.
72. Ringbom, H. (2001) Lexical transfer in L3-production. In J. Cenoz, B. Hufeisen and U. Jessner (eds) Cross-linguistic Influence in Third Language Acquisition: Psycholinguistic Perspectives.

Clevedon: Multilingual Matters. 59–68.
73. Ringbom, H. (2002) Levels of transfer from L1 and L2 in L3- acquisition. In J. Ytsma and M. Hooghiemstra (eds) Proceedings of the Second International Conference on Trilingualism. Leeuwaarden: FryskeAkademie (CD Rom).
74. Rothman, J. (2011). L3 syntactic transfer selectivity and typological determinacy: Thetypological primacy model. Second Language Research, 27,107-128.
75. SafontJordà, M. P. (2005) Pragmatic production of third language learners of English: a focus on request acts modifiers. International Journal of Multilingualism 2: 2, 84–104.
76. Salaberry, R. (2005) Evidence for transfer of knowledge of aspect from L2 Spanish to L3 Portuguese. In D. Ayoun and R. Salaberry (eds) Tense and Aspect in the Romance Languages: Theoretical and Applied Perspectives (pp. 181–210).Amsterdam: John Benjamins.
77. Selinker, L. (1972). Interlanguage.International Review of Applied Linguistics, 10 (3), 209-231.
78. Selinker, L. (1983). Language transfer. In S. Gass and L. Selinker (Eds.), Language transfer inlanguage learning (pp. 33-68). Rowley, MA: Newbury House.
79. Singleton, D. (2003) Perspectives on the multilingual lexicon: a critical synthesis. In J. Cenoz, B. Hufeisen and U. Jessner (eds) The Multilingual Lexicon. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers. 167–176.
80. Singleton, D. and Laoire M. (2006b). Psychotypology and the 'L2 factor' in cross-lexical interaction: An analysis of English and Irish influence in learner French. In Språk, Lärande ochUtbildning i sikte, M. Bendtsen, M. Bj□ klund, C. Fant and L. Forsman(eds), 191–205. Vasa: Faculty of Education, †bo Akademi.
81. Tekin, H, Dogan, D. E. (2011). Second Language Acquisition- Do Learners of L3 Approach Itfrom L1 Or L2?Druck und Bindung: Books on Demand GmbH, NorderstedtGermany.
82. Tremblay, M.-C., (2006). Cross-Linguistic influence in Third Language Acquisition: The role of L2 Proficiency and L2 Exposure. Cahiers Linguistiques d'Ottawa, 34, 109-119.
83. Tremblay, M. C. (2007). L2 influence on L3 pronunciation: Native-like VOT in the L3 Japanese of English-French bilinguals. Paper presented at the Satellite Workshop of ICPhS, Freiburg, Germany.
84. Williams, S., and Hammarberg, B. (1997). L1 and L2 Influence in L3 Production Stockholm: StockholmUniversity, Centre for Research on Bilingualism.
85. Williams, S. and Hammarberg, B. (1998) Language switches in L3 production: implications for a polyglot speaking model. Applied Linguistics 19: 3, 295–333.

I Циљ истраживања, хипотезе и очекивани резултати

Основни циљеви истраживања су:

(1) да се утврде доминантни фактори који утичу на појаву међујезичког трансфера енглеског као првог страног језика у продукцији италијанског као другог страног језика. Овај циљ је корелациони јер има задатак да испита утицај варијабли ниво знања енглеског језика и количина изложености енглеском језику на појаву међујезичког трансфера у контексту основношколског образовања у Србији код ученика на узрасту од 11 до 15 година.

(2) да се издвоје и одреде конструкције карактеристичне за међујезик ученика на пољу лексике и морфологије. Сврха овог дескриптивног циља је да утврди да ли енглески језик има већи утицај на пољу лексике и морфологије оних испитаника који поседују виши ниво знања енглеског језика и који су у већој мери били њему изложени. Затим, да ли се трансфер може уочити и код оних испитаника који поседују низак ниво знања и који су слабо били изложени енглеском језику?

(3) да се утврди у којој мери познавање енглеског као првог страног језика служи ученицима на том узрасту да уоче разлику у погледу језичких система енглеског и

италијанског језика као и да направе разлику у продукцији типолошки сличних језичких конструкција италијанског као другог страног језика. Овај крајњи циљ има задатак да утврди колико су ученици у стању да користите сопствене металингвистичке стратегије при учењу новог страног језика.

Хипотезе истраживања:

(1) да на међујезички трансфер енглеског као првог у продукцији италијанског као другог страног језика највише утичу ниво знања и изложеност и да су повезани са дужином учења енглеског и италијанског језика, употребом језика и контекстом.

(2) да је међујезички утицај већи на пољу лексике и морфологије што је узраст старији.

(3) да ученици који остварују изузетно добар успех из енглеског и италијанског језика праве разлику између ова два језичка система и да је код ове групе испитаника број појава међујезика присутан у мањој мери.

У складу са наведеним циљевима и претпоставкама, истраживање може да пружи значајан допринос испитивању међујезичког утицаја у контексту учења другог страног језика, не само зато што ће се укључити већи спектар различитих варијабли, већ и зато што ће се испитати који су фактори најрелевантнији и које језичке конструкције међујезика су најкарактеристичније за учење другог страног језика код ученика на узрасту од 11 до 15 година у контексту формалног образовања, што ранија истраживања нису пружила.

Резултати истраживања могу имати директне импликације на наставу другог страног језика јер би наставници могли свесно да праве корелацију између првог и другог страног језика указујући на сличности и разлике ова два језичка система. То знање би ученици ефикасно могли да примене ради лакшег и бржег учења другог страног језика.

II План рада и методе истраживања

Истражиавање ће се спровести у основној школи „Петар Петровић Његош" у Београду. Узорак ће чинити приближно једнак број испитаника петог и седмог разреда, са једнаком заступљеношћу ученика са вишим и нижим знањем енглеског језика. Ниво знања италијанског језика испитаника је уједначен. Пројектовани број испитаника је приближно 60, са по 15 представника из сваке категорије.

Разлози за одабир оваквог узорка су следећи:

(1) будући да се испитаници разликују по количини изложености и години учења енглеског и италијанског језика верујемо да ученици који дуже уче и који су више изложени енглеском језику чешће мешају елементе расположивих језичких система те је међујезички утицај код ове категорије присутнији.

(2) испитаници припадају различитој узрасној доби (пети и седми разред) како би се утврдило да ли су ниво знања и количина изложености најрелеватнији фактори у овим фазама учења, које су појаве међујезика најприсутније и да ли постоје разлике у односу на узраст.

(3) будући да се испитаници разликују по нивоу знања верује се да ученици који остварују одличан успех из енглеског и италијанског језика праве разлику између ова два језичка система, успешнији су у савладавању језичких конструкција италијанског језика те је код ове категорије број појава карактеристичних за њихов међујезик знатно мали.

Методе истраживања и операционализација варијабли

У складу са првим циљем истраживања, креиран је упитник који ће бити спроведен у виду интервјуа. Укључујући социјалну димензију упитник осликава језичку биографију испитаника. Упитник такође даје слику контекста у коме се уче енглески и италијански језик испитујући наведене варијабле (ниво знања енглеског и италијанског језика, количину изложености, употребу језика - учесталост коришћења, контекст учења) за које претпостављамо да утичу на појаву међујезичког трансфера на овом узрасту.

Варијабла ниво знања енглеског и италијанског језика ће се утврдити прикупљањем оцена испитаника, извођењем средње просечне оцене као и улазним тестом из оба језика.

Варијабла изложеност енглеском и италијанском језику ће се испитати упитником и анализом садржаја наставног материјала узимајући у обзир:

а) наставни и

б) ваннаставни инпут.

Наставни инпут кандидаткиња ће анализирати квалитативно, анализом садржаја, наставног материјала са часова енглеског и италијанског.

Ваннаставни инпут укључује садржаје на страном језику којима су испитаници били изложени изван наставног окружења у последњих годину дана (гледање филмова, слушање музике, комуникација са (не)изворним говорницима, чланци, књиге) и верификоваће се упитником.

Варијабла употреба енглеског и италијанског језика, односи се на учесталост коришћења језика у учионици и ван ње. До ових података кандидаткиња ће доћи упитником, као и консултовањем са предметним наставником.

Варијабла контекст учења укључује историјат учења енглеског и италијанског језика испитаника. Језичку биографију ученика чине подаци везани за језичко искуство испитаника и дужину учења енглеског и италијанског језика (нпр.када су испитаници почели да уче оба језика, да ли их уче само у оквиру школе коју похађају или и на курсевима или приватним часовима), а други део података ће се прикупити на основу званичне документације и консултовања са предметним наставницима (нпр. структуру часова, наставне методе).

У складу са другим циљем, кандидаткиња ће проверити писану продукцију италиајнског језика помоћу прикладног теста. Први тест ће бити заснован на опису слика и укључиваће познату лексику и структуре рађене на часовима енглеског и италијанског језика. Други тест ће подразумевати писање кратког састава. Анализа садржаја ће се обавити квалитативно и квантитативно.

У складу са трећим циљем, узорак ће бити испитан cloze тестом који проверава познавање лексички и морфолошки сличних као и различитих облика речи италијанског језика у односу на енглески. Поред статистичких анализа, део података ће бити анализиран и квалитативном анализом.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је рад на тему

” УТИЦАЈ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА НА ПИСАНУ ПРОДУКЦИЈУ НА ИТАЛИЈАНСКОМ КОД СРБОФОНИХ УЧЕНИКА”

ПОДОБАН ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ.

Докторски рад “ УТИЦАЈ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА НА ПИСАНУ ПРОДУКЦИЈУ НА ИТАЛИЈАНСКОМ КОД СРБОФОНИХ УЧЕНИКА“ кандидаткиње Снежане Детар Јевђовић својим теоријским оквиром, критичком анализом,истраживањем и резултатима доприноси научном сазнању о развоју компетенције страног језика као и потврди предности примене начела вишејезичности у настави страних језика у Србији. Осим спорадичних података у оквиру ретких истраживања везаних за наставу, учење и усвајање италијанског језика код српских говорника, докторски рад кандидаткиње Снежане Детар Јевђовић представљаће пионирски корак у овој области. Сматрамо да ће резултати истраживања допринети, с једне стране успешнијој настави италијанског језика у основним школама у нашој средини, развијању методолошких приступа и утемељењу предности вишејезичног система наставе

страних језика, као и унапређењу наставе страних језика у формалном контексту основне школе.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области

ПРИМЕЊЕНЕ ЛИНГВИСТИКЕ, УСВАЈАЊЕ СТРАНОГ ЈЕЗИКА, МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА,

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Јулијана Вучо, редовни професор подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата СНЕЖАНА ДЕТАР ЈЕВЂОВИЋ и предложене теме докторске дисертације

”УТИЦАЈ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА НА ПИСАНУ ПРОДУКЦИЈУ НА ИТАЛИЈАНСКОМ КОД СРБОФОНИХ УЧЕНИКА”,

а да се за ментора именује ПРОФ. ДР ЈУЛИЈАНА ВУЧО, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

Проф. др Јулијана Вучо

Проф. др Јелена Филиповић

Доц. др Данијела Ђоровић